

NEVOIA DE ANGVSTIA (Postfață)

Demersurile culturale întreprinse, după decembrie '89, de Centrul Ecleziastic de Documentare Mitropolit "N. Colan", de Liga Cultural-Creștină "A. Șaguna" și de Despărțământul "Astra" Covasna și Harghita au prins ușoare contururi în anii '93 - '96, în beneficiul vieții spirituale a românilor din județele Covasna și Harghita. Hotărârea Guvernului României de înființare a Muzeului Carpaților Răsăriteni - ivită abia în octombrie '96, după multe șovăieli și bălbăieli penibile - părea să repare parțial acțiunile de desființare a unor instituții culturale de profil mixt din zonă (ne gândim la muzee, ansambluri folclorice, case culturale etc.), locul lor fiind luat numai de secții ungurești-secuiești.

Eroare !

Alianța politică PNȚCD - UDMR, instaurată în noiembrie '96, avea să spulbere și ultimele speranțe ale românilor minoritari din Covasna - Harghita, obligați să-și părăsească locurile de muncă, ba chiar și casele proprii, sub perfida ombădire a puterii locale.

Demersurile sus-pomenitelor societăți culturale, care cer drept de supraviețuire în propria țară, rămân fără nici un răspuns din partea instituțiilor abilitate de la București (Ministerul Culturii, Academia Română etc.). Stăruim asupra adresei nr. 5520/08.07.1997 - semnată de prefectul județului Covasna (Dr. Gh. Tatu) și Episcopul Ortodox de Covasna-Harghita (IPS Ion Selejean), trimisă d.lui Ministru al Culturii I. Caramitru. În ea se solicită "o chibzuită analiză și un sprijin în realizarea cerințelor culturale" venite din partea românilor din ținuturile Covasna-Harghita. Bineînțeles, totul a rămas fără vreun demers pozitiv din partea d.lui ministru, care n-a întreprins nimic întru salvarea ultimelor pălpări de viață culturală românească în această parte de țară.

Din păcate, aceeași jalnică lipsă de răspundere o constatăm și din partea Academiei Române (în ciuda unor demersuri care păreau cu rezultate pozitive din partea d.lui acad. D. Berindei).

Pe plan local, bătălia supraviețuirii românilor este și mai dramatică. Ne stau la îndemână zeci și zeci de exemple. Să consemnăm aici adresa nr. 292/05.06.1997, semnată de d.l. Farkas Sandor, primarul com. Vârghiș, prin care acesta se opune amplasării unei cruci de lemn pe locul fostei biserici ortodoxe, dărâmată în toamna anului 1940, în timpul ocupației hortiste. Despre expulzarea brutală a maicilor greco-catolice, în 28.05.97, de către "aleșii" autorităților locale, din Odorhei, s-a scris de o parte din presă și de aceea nu mai revenim aici. Un lucru mai puțin cunoscut este că autoritățile locale din Sf. Gheorghe se opun cu încăpățănare să ofere spațiu pentru Muzeul Carpaților Răsăriteni, iar d.l. Ministru I. Caramitru rămâne insensibil la această jalnică stare de fapte. Ne întrebăm - fără a găsi vreun răspuns - unde este mult trâmbișatul "spirit european" al conașionalilor noștri?

Recentul periplu transilvan (inclusiv în Covasna-Harghita) - august '97 - a d.lui Ministru Gv. Dejeu a dat o speranță românilor, ce se simt uitați și primejduiți în propria țară. Iată, acestea ar fi câteva motivații pentru care și Fundația Cultural-Științifică

“Dacia-România” (Cluj-Napoca)s-a angajat să sprijine, în continuare, efortul de tipărire al vol. 2 din anuarul ANGVSTIA. De asemenea, un sprijin financiar substanțial a fost primit de la Fundația “Emil Gojdu” (Sibiu).

În fața nepăsării instituțiilor centrale bucureștene, abilitate să sprijine și cultura românilor din Covasna-Harghita, unde frații noștri continuă să fie hăituiți și îndepărtați, ne întrebăm de ce și până când această păgubitoare atitudine meschină? Și acum, ca și cu 65 de ani în urmă, judecățile poetului Oct. Goga rămân de o tulburătoare actualitate:

“Obișnuit o viață întreagă să-mi încălzesc sufletul la razele idealului național... (...)..., atmosfera de cinism a guvernanților îmi repugnă și negustoria de vorbe mă scârbește”.

Prof. dr. Iustinian PETRESCU
Fundația Cultural-Științifică “Dacia-România”